

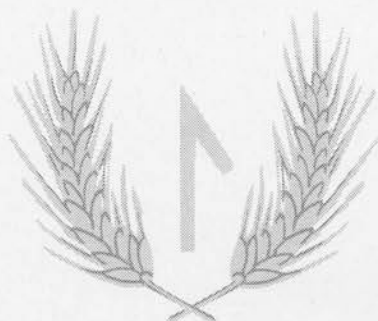

LEINOSTEN SUKULEHTI

2
—
2000

Sisältö 2/00

Huikkea tietopaketti Säräisniemestä	1
Sulkavan suursouduista ja Leinosten kirkkovenekunnasta	2
Kyläyhteisöstä kansallispuistoksi	4
Leinosen sukuseura koolla Runnin kylpylässä	6
Johannes Rahikainen 9.3.1910–3.2.2000	8
Yhteiset sukujuuret	10
Jäähyväiset kesälle	11
Sukuvaakuna – ideasta toteutukseen	12
Omat vai Ohrana	14
Kirjoita · kerro · ilmoita Merkipäiväluettelo	16

LEINOSEN SUKUSEURA RY

Leinosen sukuseura ry on perustettu 11.8.1985 Paltamossa. Sukuseura kokoontuu joka kesä sääntömääräiseen sukukokoukseen. Sukuseuran hallitukseen kuuluu 11 jäsentä sekä toimihenkilöt (kts. takakansi).

Sukuseuran jäsenmaksu on 60 mk ja ainaisjäsenmaksu 600 mk. Lisätietoa sukuseurasta ja jäsenmaksulomakkeen voi tilata taloudenhoitajalta (yhteystiedot takakannessa).

Sukuseuran viiriä ja rintamerkkiä voi tilata arkistonhoitajalta ja taloudenhoitajalta. Viirin hinta on 100 mk ja rintamerkki 25 mk. Niitä myydään aina myös sukukokouksissa.

Jos osoitteesi muuttuu tai on epätäydellinen, lähetä postin osoitteenmuutoskortti sotutunnuksen ja puhelinnumeron kanssa taloudenhoitajalle. Näin jäsenrekisteri pysyy ajantasalla ja kaikki saavat lehtensä ajallaan. Myös poisnukkuneiden kohdalla lähetä ilmoitus taloudenhoitajalle. Syntymäpäiväonnittelut poimitaan jäsenrekisteristä ja julkaistaan puolivuositain.

Jos olemassa olevista Leinosten sukututkimuksista voi kysellä arkistonhoitajalta. Toivottavaa olisi, että myös tulevaisuudessa tehdyt sukututkimukset lähetettäisiin arkistonhoitajalle – näin sukuseura voi palvella jäsenistöään tietoa jakamalla.

Sukuseuran lehti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa, kesällä ja talvella. Lehden tarkoitus on toimia yhdysiteenä suvun jäsenten välillä julkaisemalla kirjoituksia, kuvia ja tietoja suvun historiasta ja nykyisyydestä.

Leinosten sukulehden painosmäärä 700 kpl.
15. vuosikerta. ISSN 0786-2679.

Kannen kuva:

Runnin sukukokouksen kansallispukuisia osanottajia: vasemmalta Aune Honka (Tuuterin puku), Anneli Nissinen (Raja-Karjalan puku) ja Toini Leinonen (Ylä-Savon puku). kuva: Eija Leinonen

Huikkea tietopaketti Säräisniemestä

Vaalan uusi pitäjäkirja on tietosanakirjan muodossa, kai ensimmäisenä koko maailmassa. Se sisältää tietoa Vaalasta ja vaalalaisista laidasta laitaan, ajallisesti ja aihepiireittäin. Ratkaisu on erittäin käyttäjäystävällinen. Ihmiset, talot ja asiat ovat kukin kohdallaan – aakkosjärjestyksessä.

Sukututkijalle ja suvuista kiinnostuneille kirjan parasta antia ovat maakirjataloartikkelit, jotka ovat kirjan toimittajan, seurakunnan taloudenhoitajan Simo Mäkelän laatimia. Jokaisen vanhan talon syntyhistoria ja vaiheet esitellään kohdallaan. Artikkeleihin sisältyvät

myös isäntä- ja emäntäluettelot lähes nykyaikaan asti. Vaalan erityisongelma sukututkimuksessa on kirkonkirjojen tuhoutuminen pappilan palossa maaliskuussa 1859. Aukkoa on onnistuttu melkoisesti paikkaamaan käymällä läpi kaikki henkikirjat vuosilta 1776–1875. Koko väestön kattava FM Matti Enbusken selvitys on käytettävissä Oulun maakunta-arkistossa.

Maakirjataloja on mukaan otettu 105 eli suunnilleen nykyiseen Vaalan kuntaan kuuluvat talot, pienin poikkeuksin. Meidän Leinosten kannalta olisi ollut mahtavaa, jos mukana olisi ollut myös nykyinen Vuolijoen puoli.

Leinosia näistä 105 taloartikkelista löytyy yli 60:sta, siis oikea aarreaitta Leinos-tutkijalle! Säräisniemi taitaakin olla kakkossijalla Kainuun Leinosia kunnittain laskettaessa, seuraavana Paltamon jälkeen. Leinosia löytyy myös monista muista artikkeleista, olipa sitten kysymys seurakunnasta tai kunnasta, koululaitoksesta tai suojeluskunnasta.

Syemmälle mennään henkilöartikkeleissa, joita merkittävistä Säräisniemen ja Vaalan ihmisistä on kymmenittäin. Niiden laatijoina on monia muitakin kuin Mäkelä. Leinosista niissä on esitelty herastuomari Anselmi (1877–1974), maanviljelijä Atso-Pekka (1916–1992), kauppias Kaarlo (1872–1930), opettaja Matti (1875–1937), kolme Paavoja; torppari (1850–1923),

kauppias (1849–1906) ja taidemaalari (1894–1964), josta tekstiä ja kuvia on peräti kuusi sivua.

Kuvataide näyttää olleen ja olevan Säräisniemen–Vaalan vahvaa aluetta: taiteilijoita esitellään lukuisia, Karjalaisia ja Seppäsiä, mutta muitakin. Erinomaisesti onnistuneet valokuvat tekevät tauluille oikeutta.

Tämä ensyklopedia antaa jokaiselle jotakin, aiheita on todella laidasta laitaan, vaikka painopiste on luonnollisesti historiassa. Laajasti esitellään esim. arkeologiset löydöt, joita kunnan alueelta on paljon; ovathan Nimisjärven kivikautiset keramiikkalöydöt antaneet ni-

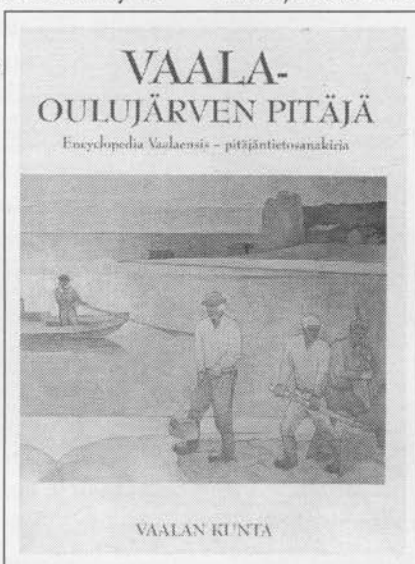
men kokonaiselle kampakeramiikan muodolle. Myös luonto on hienosti esillä, kuten esim. kasvit ja linnut. Samoin kansanperinnettä löytyy yli 20 sivua.

Kirjan taitto on selkeää, kuvitus onnistunutta, värikuvat tasokkaita. Tuntuu lattealta sanoa, että vaalalaiset ovat tehneet kulttuuriteon. Kirja ansaitsee saada laajaa huomiota. Meille naapurikuntien ihmisille ja meille Leinosillekin kyseessä on harvinainen merkkitapaus. Tätä kirjaa tehtiin kuin Iisakinkirkkoa. Toimikunta asetettiin jo 1984.

Vuosikymmenen, kuolemaansa asti

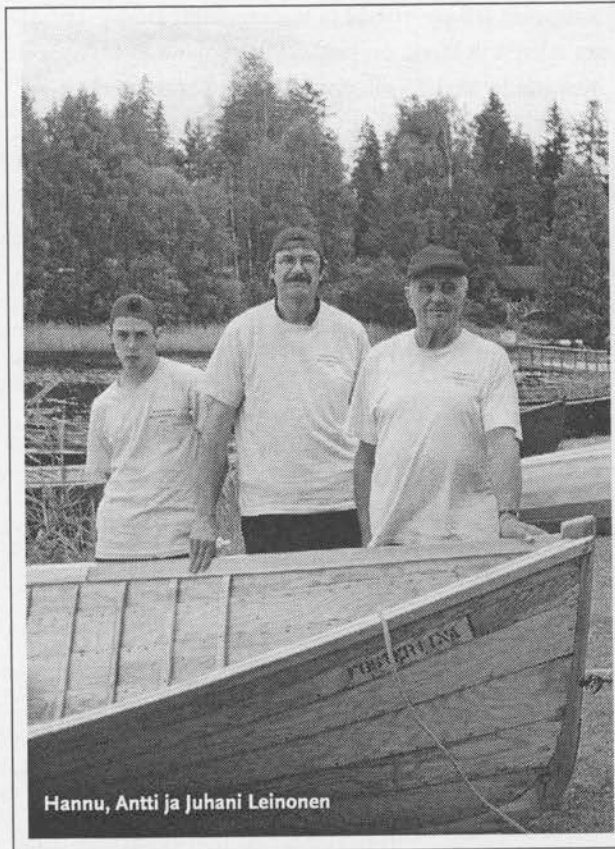
siinä oli mukana myös sukuseuramme jäsen, äidinkielen lehtori Paavo Leinonen Oulusta. Vuodesta toiseen on malttamattomina kysely, eikö kirja ole vielä kään painossa. Nyt tuntuu, että odottaminen kannatti: niin hyvä tulos on. Kirjan hinta voi tuntua korkealta. Minusta se on erittäin kohtuullinen. Toisin ladottuna ja painettuna siitä olisi tullut kolme mittavaa nidettä. Mutta näin se on selvästi käyttökelpoisempi. Sängyssä lukevalle pulmia vähän tulee, sillä kirja painaa liki 2 kiloa. Itse ratkaisin asian paksulla tyynyllä rinnan päällä.

Vaala – Oulujärven pitäjän. Encyclopedia Vaalaensis – pitäjätietosanakirja. Toimittanut Simo Mäkelä. Oulu 2000. 864 s. (Kustantaja Vaalan kunta. Myyjä Vaalan Kirjakauppa, puh. 08-536 1260. Hinta 350 mk.)

JUHANI LEINONEN

Sulkavan Suursouduista ja Leinosten kirkkovenekunnasta

Hannu, Antti ja Juhani Leinonen

Pieni savolainen 3500 asukkaan Sulkavan kunta tunnetaan nykyisin varmaan kaikkialla Suomessa vuosittain järjestettävistä Sulkavan souduista. Soudun harrastajille tapahtuma on tuttu myös Pohjoismaissa ja Keski-Euroopassa. Kolmessa vuosikymmenessä on Sulkavan Suursoudusta kasvanut ainutlaatuinen tapahtuma. Se on nyt osanottajamäärän perusteella maailman suurin soututapahtuma.

Soutujen isänä voidaan pitää sulkavalaista venemestaria Kauko Miettistä. Hänen mieltään oli jo pitkään kiehtonut Partalansaaren ympärisoudun järjestäminen soutukilpana. Ajatus ei alussa saanut juuri kannatusta, hankkeen onnistumista jopa epäiltiin. Sulkava-seura ja muutamat paikkakuntalaiset vaikuttajat innostuivat kuitenkin hankkeesta ja ensimmäiset Sulkavan soudut järjestettiin heinäkuussa 1968. Venemestari Kauko

Miettinen lupasi voittajalle palkinnoksi tekemänsä sou-tuveneen. Paikkakunnan lehdessä »Sulkavan Vipunen» oli toukokuun 28. päivänä 1968 kirjoitus, jossa käsiteltiin tulevia Suursoutuja mm. näin: *»Kun nyt kuitenkin viime aikoina on alkanyt näkyä huolestuttavia merkkejä sulkavalaisen vene- ja soutukulttuurin rappeutumisesta, niin ovat eräät aikalaisemme alkaneet suunnitella asiaan korjausta – etteivät kaikenlaiset kaukalot ja ruuhet saisi vallatuksi aivan kokonaan Sulkavan kauniita rantamia.»*

Kilpailutoimikunnaksi nimettiin Sulkava-seuran hallitus, jota vahvennettiin muutamilla sopivilla seuran jäsenillä. Ensimmäiset Sulkavan soudut järjestettiin 14.7.1968 Hakovirralla. Alusta alkaen ovat sulkavalaiset osallistuneet innolla talkootöihin, jotta nyt jo suur-tapahtuman mittasuhteet saanut kilpailu järjestelyjen ja talouden puolesta onnistuu. Esimerkiksi viime kesän Sulkavan Suursoutujen järjestelyihin osallistui noin 600 talkoonaista ja -miestä!

Englantilaisen soutulehden päätoimittaja Brian Phillips, joka oli seuraamassa viime kesän Sulkavan Suursoutuja, kirjoitti kilpailun jälkeen »Sulkava» -lehdessä mm. näin: *»Kuinka näin pieni kylä voi järjestää tällaisen tapahtuman? Kuinka se voi onnistua? Mistä löytyy sadat vapaaehtoiset? Meilläpäin kyllä puhutaan ja puhutaan ja sanotaan, että tee sinä. Tekijöitä ei lopulta löydy.»* Näinhän se on monien tilaisuuksien ja tapahtumien järjestelyissä käynyt meillä Suomessakin.

Sulkavan soudut järjestettiin viime heinäkuussa 33. kerran. Vaatimattomasta alusta on kasvanut todellinen soudun suur-tapahtuma. Vuonna 1968 osallistui ensimmäisiin soutuihin 36 soutajaa. Kymmenen vuotta myöhemmin vuonna 1978 oli soutajia jo 702, kaksikymmentä vuotta myöhemmin vuonna 1988 soutajien määrä oli 2611 ja viime kesänä peräti 9525 soutajaa, joiden joukossa oli yli 70 ulkomaalaista.

Alun perin kilpailu tapahtui tavallisilla savolaisilla puuveneillä. Nyt lähes kaikki soutajat käyttävät erikoisvalmisteisia veneitä. Säännöissä määritellään kuitenkin veneen mitat, joista ei saa poiketa. Nykyisin kisassa on useita eri sarjoja sekä naisille että miehille. Kuten yksinsoutu, vuorosoutu ja parisoutu sekä erikoisvene-

ja kirkkovenesarjat. Viimemainittu vuodesta 1984 alkaen. Soutupäivinä on Sulkavan kirkonkylässä, lähiympäristössä, teillä ja vesillä todella vilkasta. On laskettu, että Sulkavalla on tuolloin noin 20.000–25.000 soutajaa, huoltajaa ja soutujen seuraajaa. Aikamoinen lisäys 3500 asukkaan kunnan väkilukuun!

Otavan Antti ja Malla Leinosen jälkeläisten keskuudessa heräsi jo vuosia sitten ajatus, että kokoaisimme lähisukumme piiristä kirkkovenekunnan ja osallistuisimme Sulkavan Suursoutuihin. Sulkavalla asuva eläkkeellä oleva opettaja Kaisa Räsänen os. Leinonen (sisareni) ryhtyi yhdessä miehensä Jaakon kanssa hoitamaan tarvittavat käytännön järjestelyt. Leinosten kirkkovenekunta, johon kuuluu neljätoista soutajaa ja perämies, on osallistunut jo kuusi kertaa soutuihin – luonnollisesti sarjaan retkisoutu. Jokaisella kirkko-

venekunnalla pitää olla sekä nimi että toivottavasti yh-täläinen pukeutuminen. Leinosten venekunnan nimi on »Pelottomat» ja kilpailuasunamme on harmaa t-paita ja kirkkaan punainen lippalakki.

Itse olin viime heinäkuussa ensimmäistä kertaa mukana kisassa. Se oli todella suurenmoinen elämys! Sää oli suotuisa, soutuireitti ihastuttavan kaunista järvimaisemaa ja tunnelma veneessä koko tuon 75 kilometrin pituisen soutumatkan ajan iloinen ja lupsakka.

Olen ilmoittautunut jo ensikesän soutuun. Mielestäni osallistuminen kisaan näissä puitteissa kun olen edellä kertonut sopii erittäin hyvin myös sukulaisten tapaamiseen ja yhdessä oloon. Suosittelen muillekin sukuseuramme jäsenille!

Kyläyhteisöstä kansallispuistoksi

Paanajärvi sijaitsee Karjalan tasavallassa Louhen alueella Suomen rajan tuntumassa. Matkaa napapiirille on vain 30 kilometriä. Se kuului Suomeen kokonaisuudessaan ennen viime sotia.

Paanajärvi on 23 kilometriä pitkä, 128 metriä syvä ja reilun kilometrin levyinen, jyrkkärantainen rotkojärvi. Suomenpuoliset vedet Posiolta asti kulkevat järven kautta Vienanmereen. Paanajärvi oli kotimaisen matkailun eksoottinen vetonaula vuosisadan alkupuolella.

Paanajärvi lähialueineen toimii nykyään kansallispuistona. Yhteistyö Suomen puoleisen Oulangan kansallispuiston kanssa on vilkasta, ja tavoitteena on päästä UNESCO:n maailmanperintölistalle yhtenä kokonaisuutena.

Suomalaisasutus kesti noin 170 vuotta

Paanajärven suomalaisasutus syntyi 1700-luvun lopulla. Autonomian aikana 1800-luvun puolivälissä raja vakiintui järven itäpäähän, missä se pysyi lähes sata vuotta. 1930-luvulla Paanajärvi oli Kuusamon toiseksi vaurain kylä kirkonkylän jälkeen. Asukkaita oli noin 750. Kylässä oli kolme koulua, kirkko, retkeilymaja, posti, pankki, sairasmaja, poliisi ja useita kauppiaita.

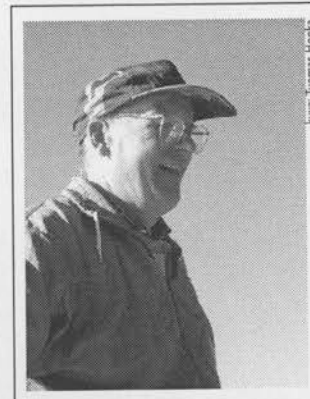
Pitkä hiljaisuus

Paanajärvellä toimii laivuriyrittäjä jo kolmatta vuotta. Mikko Leinonen kuljettaa matkailijoita järven itäpään ja Mäntykosken välillä. Puhelias kippari kertoo mielellään menneistä ajoista. Käy ilmi, että hän on syntynyt vuonna 1938 Paanajärven Leinosessa.

»Olin vielä muistamaton poikanen, kun jouduimme talvisodan sytyttyä lähtemään evakkoon. Joulukuussa suomalaiset perääntyessään polttivat koko kylän. Jatkosodan alettua suomalaiset valtasivat kylän takaisin, ja

jälleenrakennus alkoi vilkkaana. Monet talot rakennettiin uudelleen ja sirkkeli soi ahkerasti.»

»Isäni Aukusti Leinonen eli Leinos-Kustu rakensi myös meille uuden asunnon järven itäpäähän. Kotona asuttiin sodasta huolimatta. Pian kuitenkin jouduimme muuttamaan länemmäksi järven etelärannalle Sirkelän kylälle jatkuvan partisaanivaaran vuoksi. Lopullinen lähtö koitti, kun kaikki asukkaat evakuoitiin vuonna 1944. Sitten tuli 50 vuoden tauko, enkä päässyt kerätaakaan Paanajärvelle.»

laivuri Mikko Leinonen

Sotavuosien jälkeen Paanajärven alue hiljeni täydellisesti. Edes Karjalan Tiedekeskuksen tutkijoilla ei ole ollut mitään asiaa seudulle ennen kuin vasta viime vuosina. Syrjäinen rajaseutu sai olla omissa oloissaan yli 40 vuotta.

Vuonna 1987 virisi vilkas Paanajärvi-keskustelu rajan molemmin puolin. Syntyi voimakas liikehdintä Paanajärvelle suunniteltua pumppuvoimalaa vastaan. Vähitellen aloitettiin tutkimusyhteistyö ja ensimmäiset suomalaiset pääsivät alueelle vuonna 1989. Asiat etenivät nopeasti ja Paanajärven kansallispuisto perustettiin jo kolme vuotta myöhemmin.

Asutuksen jäljet näkyvät selvästi

Mikko Leinonen muistelee haikeana pääsyään kotikylälle. »Keväällä 1994 sain luvan tulla pilkkimään, mutta kotipaikalle en päässyt huonon jäätilanteen

vuoksi. Myöhemmin pääsy on ollut helpompaa, ja kavereiden kanssa tämä laivatouhu on pyörinyt jo useamman vuoden. Laiva voidaan ajaa trailerilla suoraan järven päähän Paljakan kautta lyhintä reittiä. Myös Paanajärvi-Tavajärvi -seuran jäsenet voivat käydä täällä vuosittain samaa kautta.»

Leinosen mukaan Ivar Yltiö huolehti Paanajärven vesikuljetuksista ennen sotia höyrymoottorillaan. Yltiön Paanajärvi I -veneen pannu makaa Pääntalon rantakivikossa pahasti ruostuneena.

Monet muutkin asiat kertovat vielä selvästi yli 60 vuoden takaisesta elämästä. Rajimaisen talon kaivon vintti seisoo kuin ihmeen kaupalla pystyssä pellon takaisessa notkelmassa. Lähellä Ruskeakalliota leivinuuniin nojaa vanha särkynyt polku-Singer. Rajalan ja Paanan välisellä hiekkadyynillä lojuu hiekassa vanha separaattori. Valurautaisessa kammessa on teksti: max. 70 kierr./min. Järven itäpäähän johtava puhelinlinja on vielä osittain pystyssä. Vanhoja leivinuuneja on useita, muutamia piippujakin on vielä pystyssä. Vanha polkupyörä ja justeerit pilkistävät kasvillisuuden seasta. Vanhoja myllynkiviä on näkyvissä Mutkajoen varressa

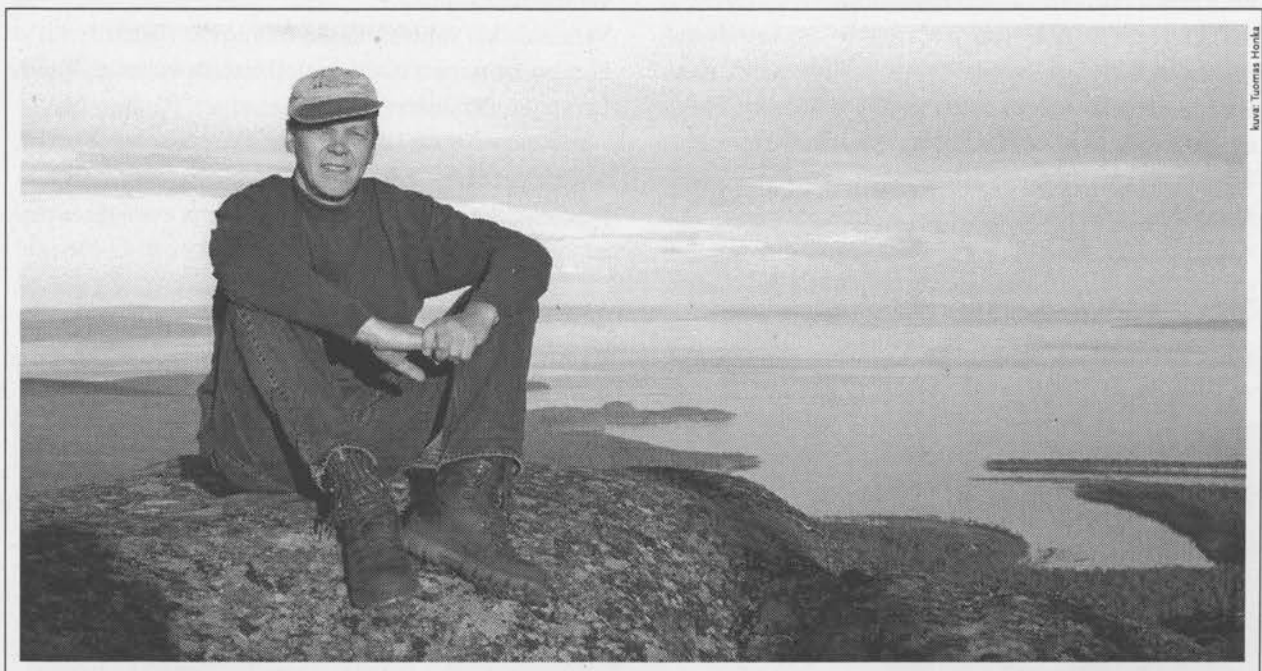
sekä Olangajoen alajuoksulla Iivanankoskessa.

Paras aika vanhojen asuinpaikkojen tutkimiseen on kevätkesällä, kun aluskasvillisuus ei ole ehtinyt täyteen mittaansa. Yhtään rakennusta ei ole pystyssä. 1930-luvun vauraus ja komea kylä ovat historiaa. Paanajärveä odottavat uudet haasteet.

TUOMAS HONKA

Taiteen maisteri Tuomas Honka toimii tuntiopettajana Lapin yliopiston mediatieteen yksikössä. Teksti on julkaistu kokonaisuudessaan Hiidenkivi-lehdessä (nro 3/2000)

yläkuva: Valtaosa Paanajärven asutuksesta sijaitsi länsipäässä ja lämpimällä pohjoisrinteellä. (Kuvälähde: Suomen taloudellinen kartta 1940. Maanmittauslaitos)
 alla: Kirjoittaja Kivakkatunturilla, taustalla Pääjärvi.

Kuva: Tuomas Honka

Leinosen sukuseura koolla Runnin kylpylässä

Leinosen sukuseuran varsinainen sukukokous pidettiin 6.8.2000 klo 13.30 Iisalmissa Runnin kylpylässä. Kokoukseen osallistui osallistujalistan mukaan 103 jäsentä. Kokouksessa käsiteltiin seuraavat asiat:

Pöytäkirja

1 § Kokouksen avaus

Sukuseuran varaesimies Tapio Leinonen avasi kokouksen toivottaen kaikki läsnäolijat tervetulleeksi kokoukseen.

2 § Esitetään hyväksyttäväksi kokoukselle laadittu esityslista

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

3 § Kokousvirkaillijoiden valinta

- 3.1 Puheenjohtaja Tapio Leinonen, Kestilä
- 3.2 Sihteeri Marja-Liisa Kontkanen, Järvenpää
- 3.3 Kaksi pöytäkirjan tarkastajaa: Hannu Leinonen, Oulunsalo ja Toivo Leinonen, Nissilä
- 3.4 Kaksi ääntenlaskijaa: Pöytäkirjan tarkastajat toimivat myös tarvittaessa ääntenlaskijoina.

4 § Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
Kokoukskutsu on ollut Leinosten sukulehdessä, Helsingin Sanomissa, Karjalaisessa, Kainuun Sanomissa, Iisalmen Sanomissa, Savon Sanomissa ja Kalevassa. Kokous katsottiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

5 § Esitetään hyväksyttäväksi 1999 toimintakertomus
Toimintakertomus on julkaistu kevään sukulehdessä ja hyväksyttiin korjauksella, että multivideon tekijä oli Tuomas Honka eikä Pekka Honka kuten virheellisesti oli kirjattu.

6 § Esitetään hyväksyttäväksi vuoden 1999 tilinpäätös ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille

Tilinpäätöstiedot on julkaistu kevään sukulehdessä. Esitettiin tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto. Ko-

kous hyväksyi yksimielisesti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille.

7 § Vahvistetaan talousarvio vuodelle 2000

Talousarvio on julkaistu kevään sukulehdessä. Taloudenhoitaja Antero Leinonen selosti talousarviota ja sen perustuvan jäsenmaksuihin ja jäsenmäärän vuotuisen kasvuun. Talousarvioehdotus hyväksyttiin muutoksitta.

8 § Vahvistetaan toimintasuunnitelma vuodelle 2001

Sihteeri Marja-Leena Kontkanen esitteli toimintasuunnitelman, joka hyväksyttiin muutoksitta ja julkaistaan syksyn lehdessä.

9 § Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle

Erovuorossa ovat: Pekka Honka (Oulu), Juhani Leinonen (Espoo), Matti Leinonen (Vantaa) ja Tatu Leinonen (Oulu). Pekka Honka, Juhani Leinonen, Matti Leinonen ja Tatu Leinonen valittiin uudelleen.

10 § Valitaan kaksi varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa

Varsinaisiksi valittiin Paavo Blomqvist (Paltaniemi) ja Hannu Leinonen (Oulunsalo). Varalle valittiin: Veikko Leinonen (Ristijärvi) ja Yrjö Leinonen (Oulu).

11 § Päätetään vuoden 2001 jäsenmaksun suuruus

Jäsenmaksu päätettiin pitää 60 mk:na vuosijäsenmaksu ja 600 mk:aa ainajäsenmaksu.

12 § Sukukirjojen julkaisuun liittyvät asiat

Kainuun Leinosten tietokanta on vielä aika aukollinen sukukirjan julkaisua ajatellen. Tietojen kerääjiä ja talentajia tarvittaisiin lisää myös muiden maakuntien Leinosten sukuhaaroja tutkimaan. Tutkitaan myös cd-rommia sukuhaaroittain julkaisumuotona. Kirja-ajatus on kuitenkin perimmäisenä tarkoituksena.

13 § Seuraava sukukokouspaikka ja -aika

Puheenjohtaja luetteli sukukokouspaikkoina olleet

paikkakunnat. Keskustelun jälkeen päätettiin sukukokouspaikkakunnaksi Lahti ja varalle Oulu. Ajankohta 4.-5.8.2001.

14 § Muut esille tulevat asiat

Sukulehti sai paljon kiitoksia uudistuneesta ulkoasuistaan ja painotavastaan. Lehti on paljon luettavampi ja mielenkiintoisempi. Puheenjohtaja lausui kiitokset sukulehden päätoimittajalle Seppo Räisäselle, Eija Leinoselle ja Juhani Leinoselle sekä kaikille lehden tekoon osallistuneille uudistuneesta lehdestä. Vanhoja sukulehtiä voi tilata arkistonhoitajalta 10 mk/kpl hintaan. Puheenjohtaja Tapio Leinonen (Kestilä) lausui kiitokset Runnin järjestelyt hoitaneelle Tapio Leinoselle (Kurenpolvi) ja Tapio lausui kiitokset kaikille taustajoukoille sukukokouksen järjestelyihin osallistuneille. 70-vuotismerkkipäiväläisiä Jorma Leinosta ja Eila ja Seppo Räisästä onnitteltiin.

15 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Tapio Leinonen päätti kokouksen klo 14.27 kiittäen kokoukseen osallistujia ja toivotti kaikille turvallista kotimatkaa.

Pöytäkirjan vakuudeksi

TAPIO LEINONEN
puheenjohtaja

MARJA-LIISA KONTKANEN
sihteeri

HANNU LEINONEN
pöytäkirjan tarkastajat

TOIVO LEINONEN

Toimintasuunnitelma 2000 – 2001

Sukuseuran päätavoitteena on selvittää suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteensuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa.

Sukuseuralla on käytössään Suomen sukututkimusseuran tietokoneohjelma, jolla tallennetaan kaikki saapuneet sukututkimukset.

Sukuseuran lähitavoitteena on julkaista sukukirja, ensin Kainuun Leinosista, myöhemmin tutkimusten laajetessa myös muiden maakuntien Leinosista. Kirjojen julkaisukuntoon saattamiseksi tarvitaankin kaikkien Leinosten aktiivisuutta sukutietojen keräämisessä. Sukuseuran tavoitteena on myös oman nettisivun avaaminen jäsenten käyttöön ja tiedon jakaminen kiinnostuneille.

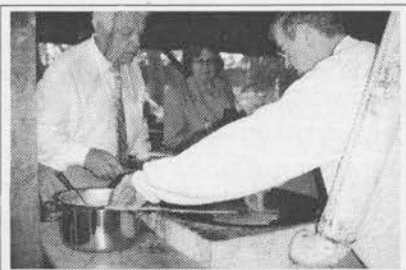
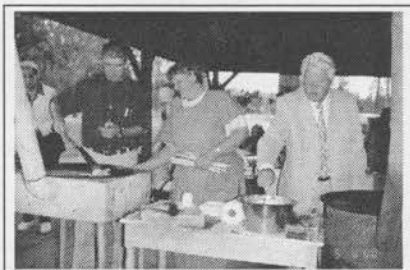
Sukuseuran lehti toimii yhdyssiteenä jäsenten välillä ja lehden välityksellä kerrotaan myös sukuseuran toiminnasta jäsenille. Jäseniä pyydetäänkin aktiivisesti toimittamaan artikkeleita lehdessä julkaistavaksi.

Sukuseuralla on oma sukuviiri ja rintamerkki, joka toimii tunnukseksi Leinosten suvusta, taloudenhoitaja Antero Leinoselta voi tilata viiriä ja myös sukukokouksen yhteydessä viiriä ja rintamerkkiä on myynnissä.

Sukuseura kokoontuu joka kesä kaksipäiväiseen sukukokoukseen ja näin tutustumme toisiimme ja samalla myös uusiin paikkakuntiin.

Jäsenmäärän kasvulla saadaan myös kaikki sukulaat toimintaan mukaan. Sukukokouksen yhteydessä järjestetään arpajaiset, palkintoina suvun jäsenten tekemiä ja lahjoittamia esineitä.

Leinosen sukukokouksen osanottajia ylä-savolaisten muurinpohjaleijujen paistokisassa, tuomarina Tapio Leinonen puukummilla kädessään.

AINO MARTTILA

Johannes Rahikainen 9.3.1910–3.2.2000

Kruununtorpasta naapurikylään kouluun

Isäni syntyi Kestilän Järvikylän Saarella Kustaava (o.s. Leinonen) ja Mikko Rahikaisen kuudenneksi lapseksi. Muutamassa vuodessa perhe kasvoi vielä kahdella tytärillä.

Torpan kaikki kahdeksan lasta varttuivat aikuisiksi kodissa, jossa syötiin pettua ja suojattiin yksilaisia ikkunoita oljilla. Tukkiilaisten mukana tullee syöpäläisiä torjuttiin muuttamalla vanhempaan rakennukseen ja jättämällä »asuinrustinki» pariaksi viikoksi pakkasen armoille. Työntekoa opeteltiin jo viisivuotias saatuaan aamuharjoituksella herätyksen katkomaan lehtikerppuja lampaille. Myös harrastukset palvelivat elannon hankkimista: ongella käytiin ja ansoja koettiin.

Kansakoulua Johannes ei pystynyt aloittamaan kotikylänsä opinahjossa – sellainen saatiin sivukylälle vasta oppivelvollisuuslain myötä. Koulunkäynti saattoi kuitenkin alkaa asuinsijan löydyttyä Pyhännän Tavastkengän Osuuskaupalta, jonka myymälänhoitajana oli isovelji Matti. Mainiot mäenlaskut kylän poikain kanssa, mutta myös ikävä kotikalavesiä, jäivät poikasen mieleen. »Emännöidessään» eli laittaessaan ruokaa itselleen ja kauppa-ikäiselle veljelleen pikku koululainen tuli monipuolistaneeksi jo äitinsä puurokauhan varressa hankkimiaan taitoja.

Suurimpina pyhinä pokettiin puodin »sunnuntai-aukiolosta» ja niinpä veljekset olivat päässeet jouluaamuna hiihtämään sydänmaan halki kotiin tuomisiin laatikollisiin kuusenkoristeita! »Väiny»-veljen pirttiin jo noutama kuusi ei ollut kelvannut Johanneselle, vaan hän tarkkana poikana oli hakenut mieleisensä, messinkitähden, »hopionauhojen» ja lasipallojen ripustamista varten.

Poikasesta aikamieheksi

Rippikoulun käynnistä Johanneselle oli jäänyt mieleen paitsi pitkistä puheistaan kuulun rovasti Kortekankaan koulunpito, myös oma kävelynsä kirkon tornikaton reunalla ja yöpyminen pappilan tallin ylisillä, jossa oli mennyt riita halki – täkki kahtia.

Matti-veljen haaveet Johannesen toimittamisesta

maamieskouluun olivat rauenneet, eihän pikkuveljeä muutamaa vuotta vanhemmilla Väinöllä ja Vetillä ole ollut edes kansakoulun käyntimahdollisuutta. Lisäksi perhe tarvitsi perheenisän halvaannuttua toispuoleisesti nuoria voimia rämeen raivaamiseen. Suopellon, vaikka hallanarankin, saamisen myötä leivän hankkiminen oli hieman helpottunut – enää ei tarvinnut viettää viikkokausia nevaniityillä keräämässä saraheinää karjan rehuksi.

Talvisin veljeskolmikko koetteli voimiaan tukkisavo-

86-vuotias "hiihtaja"

toissa. Usein viikon kortteeritalossa asuttuaan pojat palasivat kotiin tapaamaan tomeran vilkasta äitiään, hiljaisen harrasta isäänsä ja nuorempia, vielä kotona asuvia sisariaan, jotka myös olivat kantaneet korsiaan kekkoon: ommelleet »läninkejä» niin kyläläisille kuin itselleenkin.

Sotaväkeen nuorukainen joutui Viipuriin. Matkalla koti-ikäviössään leipäjuustoa ahmineen oloa helpottivat koko ajan vehreämmäksi käynyt kevät ja varuskunta-kaupungissa tervehtineet valkovuokot. Itse alokasajasta kukkeus oli ollut kaukana. Ensiaamun »vanhat miehet» olivat tulleet herättämään haloilla huutoen. Kaikkien kiusanteko oli jatkunut, kunnes tulokkaat tarpeeksi sisuunnuttuaan olivat osoittaneet pystyvänsä puolustautumaan.

Kodin maavarainen asuinrakennus oli käynyt ahtaaksi ja kehnokuntoiseksi. Armeijalomalla käydessäänkin Johannes on rakentanut Väinön kanssa uutta päärakennusta, jonka hirsiseinät suojaavat ja harmaagraniittiuuni antaa lämpöään edelleenkin, nyt leskiäidilleni.

Sotamuistot mukaan siviiliin

Vuosina 1939–45 Johannes oli monen ikätoverinsa taapaa rintamalla. Vielä vanhoillaan entinen viestimies muisteli Karjalan kannaksen ja Uhtuan suunnan tapahtumia: taisteluita ja haavoittumistaan. Veteraanin painajaisunista päätellen kipeitä muistoja oli jäänyt käsittelemättä. Henkireikäneä rintamalla toimivat vapaa-ajan metsällä käynti, puhdetyöt ja siviilikirjeenvaihto.

Paitsi painajaiset oli Saaren nuorin poika saanut sotareissuiltaan toisenkin seuralaisen – selkäsäryn. Kivuista kärsiessään Johannes on pohtinut liminkalaiselle kirjeystävälleen Sointu Seppälälle, onko hänestä – sodan kokeneesta – itsenäiseksi lunastetun tilan isännäksi ja perheen perustajaksi. Välillä oli kuitenkin helittänyt, jolloin oli taas uskaltanut suunnitella tulevaisuutta. Avioon Johannes ja Sointu astelivat kaatosateen saattelemina 29.7.1956.

Saarella hoidettiin vanhukset, jatkettiin maanviljelystä

ja lisättiin lehmii karjakkoemännän tultua taloon. Ja ennen muuta: »Tarjottiin koti niin omalle väelle kuin vähän vieraammillekin», kuten kirkkoherra Tapio Leinonen totesi isän hautajaispuheessa viime helmikuussa.

Työ, lepo ja luonto

Vanhempieni maanviljelysvastuun jatkuminen tilalla vielä 1960-luvun lopulla piti jo iäkästä viljelijäpariskuntaa liiaksikin liikkeellä. Toisaalta juuri liikkuminen lienee auttanut ainakin isää vireyden säilyttämisessä.

Yölepovaatimuksessaan perheemme pää oli tinkimätön. Sodassa hän oli nähnyt joidenkin miesten sekoittaneen vuorokausirytmensä. Myös omaan Väinö-veljeen ankara valvominen oli jättänyt jälkensä. Ymmärrettävää siis, ettei aamuviideltä navettaan nouseva ikänsä pitänyt kenenkään myöhäistyöskentelystä.

Luonnosta Johannes sai siinä mielenrauhaa kuin kukkia keittiön maljakkoonkin. Monesti olimme isän mukana mukavilla metsäretkillä: sunnuntaikävelyllä tai matkalla Kivikkopolkua – milloin Rahikkalaan milloin Järvellä – vanhimpien tatieni kotiin. Lasse-poika taas sai nauttia isän opetuksia käydessään nuorena kestisittäin sanottuna »metillä». Hillareissuilla Johannesen – vanhoillaankin nopsakinttuisen pinkojan – perässä pysyminen kävi kuntotestistä kenelle hyvänsä. Marjoja isä poimi vielä viime kesänäänkin.

Jätit tuvan tutun, polut rakkaat ja pihamaan...

Kirjeessään morsiamelleen Soinnulle Johannes kertoo pohtineensa Jumala-suhdettaan rintaman tykkien kumussa. Hartauden harjoittaminen kuului kaikkiaankin vanhempieni vakio-ohjelmaan: niin ilta- kuin aamuhartauksia ja tv- tai radiojumalanpalveluksia seurattiin syntymäkodissani uskollisesti.

Aamuhartauden vanhempani olivat kuunnelleet juuri silloinkin, kun isän mainen matka hetkeä myöhemmin oli päättynyt – Valon päivän aamuna – liki yhdeksän vuosikymmenen kotinaan olleen Saaren pihamaalle.

PRESIDENTTI MARTTI AHTISAAREN
JA PRESIDENTTI URHO KEKKOSEN

Yhteiset sukujuuret

Presidentti Martti Ahtisaaren esivanhemmista

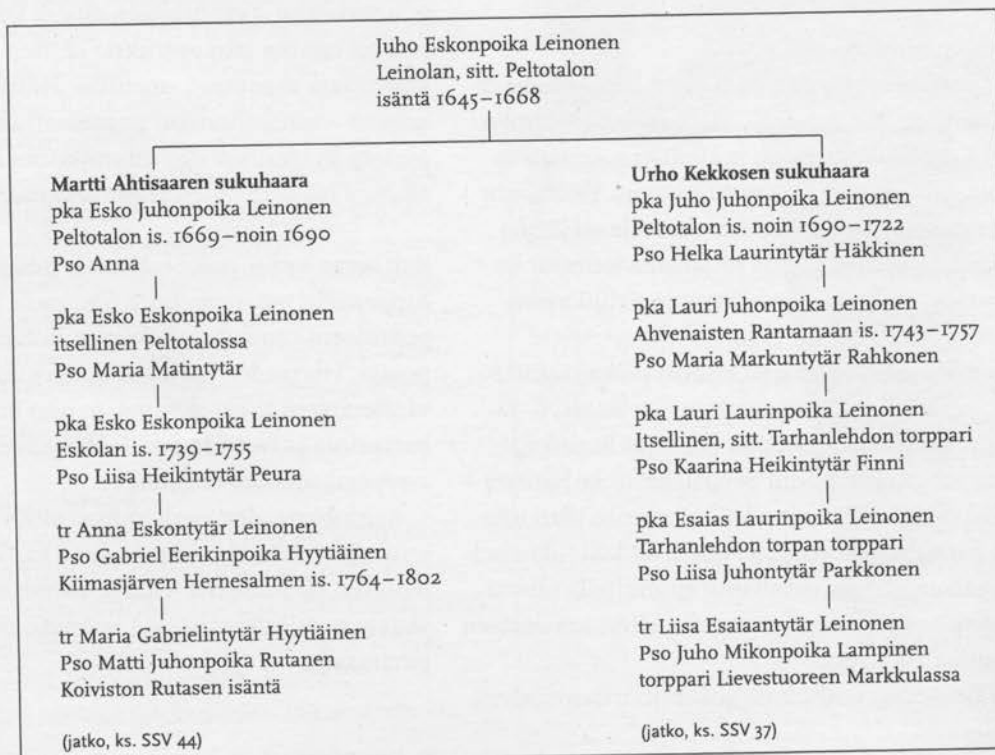
Presidentti Martti Ahtisaaren äidinpuoleinen Rutasen suku on vahvasti laukaalainen suku. Hänen äitinsä Hilma Rutanen edustaa Laukaan Koivistosta 1810-luvun lopulla Hankasalmen kautta Etelä-Suomeen siirtyneitä Rutasia. Hankasalmelle 1819 avioituneen Eerikki Matinpoika Rutasen vanhemmat olivat Koiviston Rutasen isäntä Matti Juhonpoika Rutanen ja Maria Gabrielintytär. Maria Gabrielintyttären syntyperän selvittäminen ei ole mahdollista Laukaan kirkonkirjojen avulla ja tämä luonnollisesti vaikeuttaa tutkimusta. Saarijärveltä Kiimasjärven Hernesalmesta löytyy kuitenkin 1770-luvulla sopiva Maria Gabrielintytär. Hernesalmen isännän Gabriel Eerikinpoika Hyytiäisen ja hänen ensimmäisen puolisonsa Anna Eskontyttären tytär Maria avioitui rippikirjan mukaan Laukaaseen ja muutti pois Hernesalmesta vuoden 1777 aikana.

Kun Laukaassa ei mainittuna aikana tavata muita Maria Gabrielintyttäriä, lienee selvä, että mainittu Maria oli avioitunut nimenomaan Koiviston Rutaseen.

Olettamukselle ei tosin ole löytynyt toistaiseksi mitään asiakirjanäyttöä, mutta sitä tukee se, että Maria Gabrielintyttären äiti Anna Eskontytär oli syntymään laukaalainen eli perheellä on ollut voimakkaat sukulaisuussuhteet Laukaan puolelle.

Anna Eskontyttären syntyperä vahvistuu Laukaan vihittyjen avulla, sillä hänet vihittiin 24.10.1756 Laukaassa ja todettiin vihkimerkinnän mukaan olleen koitoisin Kuusveden Eskolasta, siis samasta kylästä, johon johtavat myös presidentti Urho Kekkonen sukujuuret.

Säilyneiden kirkonkirjojen perusteella voidaan Anna Eskontyttären perhetaustasta todeta seuraavaa: Anna Eskontytär Leinonen syntyi Kuusveden Eskolassa 28.6.1737 ja kuoli Kiimasjärven Hernesalmessa Saarijärvellä 27.3.1776. Hänen vanhempansa olivat Kuusveden Peltotalosta erotetun Eskolan isäntänä vuosina 1739–55 Esko Eskonpoika Leinonen (s. noin 1708, k. Eskolassa 13.5.1765) ja Liisa Heikintytär Peura (s. noin 1703, k. Eskolassa 25.3.1766).

Presidentti Urho Kekkosen esivanhemmista

Urho Kekkosen äidinäidinäidinäiti Liisa Esaiaantytär syntyi Lievestuoreen Markkulassa Tarhanlehdon torpassa 21.6.1794. Liisan isä, Tarhanlehdon torpan torppari Lievestuoreen Markkulassa Esaias Laurinpoika Leinonen puolestaan syntyi Kuusveden Peltolassa 27.1.1762. Hänen vanhempansa olivat itsellinen Peltotalossa vuoteen 1785, sittemmin em. Tarhanlehdon torpan torppari Lauri Laurinpoika Leinonen (s. 1727, k. Tarhanlehdossa 18.3.1807) ja hänen laukaassa 25.12.1751 vihitty puolisonsa Kaarina Heikintytär Finni (s. 1720/1730, k. Tarhanlehdossa 18.3.1809).

Kuusveden Peltotalo ja Eskola

Nils Berndtson on selvittänyt Laukaan historian I osan kirjoituksen yhteydessä usean talon ja suvun vaiheita Laukaassa, niin myös Kuusveden Leinosten osalta. Berndtsonin mukaan Kuusveden Peltotalon (aik. Leinola) vanhin tunnettu isäntä oli Juho Leinonen, joka mainitaan Leinolan isäntänä jo 1552. Kansantarinan mukaan hän olisi ollut kotoisin Juvan Leinolasta. Juho Leinonen mainitaan Leinolan isäntänä aina vuoteen 1579 saakka. Seuraavia isäntiä olivat Olli Juhonpoika Leinonen vuosina 1580–1589 ja Matti Leinonen vuosina 1590–1605. Heidän keskinäisestä sukulaisuussuhteesta ei Berndtsonin mukaan ole varmuutta. Kaikki olivat kuitenkin merkittäviä pitäjäläisiä, sillä he toimivat Rautalammin hallintopitäjän nimimiehinä. Matti Leinosen jälkeen Leinolan isännäksi tuli Esko Leinonen. Hänen jälkeensä myös sukujohto on Berndtsonin mukaan selvä. Esko Leinonen mainitaan Leinolan isäntänä vuosina 1606–1644. Hänen pojastaan Juho Eskonpoika Leinosesta, joka mainitaan Leinolan, sittemmin talon jakaantuessa muodostuneen Peltotalon isäntänä 1645–1668, polveutuvat sekä presidentti Martti Ahtisaari että presidentti Urho Kekkonen oheisen polveutumiskaavion mukaisesti.

FIL.MAIST. HEIKKI VUORIMIES, JYVÄSKYLÄ

Artikkeli julkaistu *Genos* -lehdessä, nro 2/2000.

JÄÄHYVÄISET KESÄLLE

Meri velloo siniharmaana massana edessäni. Lokit kirkuvat taivaalla viestien toisilleen alkavasta myrskystä. Tuuli puhaltaa suoraan kasvoihini ja puretuu lämpimän villapaitani läpi. Aurinko laskee. Se näyttää putoavan kirkkaana soihtuna meren tummuuteen, kunnes sen viimeinenkin elonliekki sammuu. Pimeys valtaa alaa.

Käännyn takaisin majakalle ja kierrän käteni ympärilleni. Syksy on tulossa. Puut värjöttävät lehdettöminä kitukasvuisten kuusien seurana ja rantakaislat antavat peräksi tuulen riepottaessa niitä. Eksynyt kuovi huutaa jossakin yksinäisyyttään. Majakassa syttyy valo.*

Astun sisälle kirkkaaseen huoneeseen. Nostat katseesi kirjasta ja hymyilet sinisillä silmilläsi. Tuuli ulvoo nurkissa ja laudan raoissa. Ulkona on jo aivan pimeää. Sytytän lyhdyn ja kiipeän sanaakaan sanomatta ylös valotorniin. Salaa toivon, että tulisit mukaani. Tämä on viimeinen päivä kanssasi ja tahdon omistaa sen sinulle. Kuulen portaisa askelia ja hiljaa avaat oven.

– Tuletko jälleen ensi vuonna? kysyt rauhallisesti kädet taskuissasi, – Jaksan kyllä odottaa.

Hymyilen, ja hymyni kertoo sinulle vastaukseni. Olen kesän lapsi. Syksyn tuuli vie minut pois. Sinä tiedät sen, muttet halua uskoa sitä.

– Älä mene, kuiskaat hiljaa. Valokeila osuu kasvoihini ja lämmittää kylmenevää ruumistani hiukan.

– Aika loppuu, vastaan ja katson silmiäsi. Miksei kaikilla saduilla voi olla onnellista loppua?

JENNI-MARIA LINDHOLM

Jenni on äitinsä puolelta Leinosia ja sukuseuran jäsen. Hän opiskelee tällä hetkellä Turun yliopistossa kieliä ja kirjallisuutta.

Sukuvaakuna – ideasta toteutukseen

Hyvän lahjaidean keksiminen 10-vuotiaalle lapselle saattaa olla helppoa, mutta ei välttämättä päälle kuusi-kymppiselle tulevalle eläkeläiselle. Meillä ajatus vaakunan teettämisestä heräsi pohtiessamme, miten muistaisimme isäämme ja appeamme Jaakko Leinosta hänen jäädessään eläkkeelle. Aluksi idea herätti lähinnä kysymyksiä. Voiko vaakunan ylipäänsä teettää tavalliselle perheelle? Onko se heraldisen etiketin mukaista? Kuka vaakunoita suunnittelee? Mitä vaakunan teettäminen maksaa? Mistä saa lisätietoa?

Soitto Suomen Heraldiseen Seuraan antoi vastauksen useisiin kysymyksiin. Selvisi, että vaakunan voi teettää kuka tahansa. Yllätykseksemme saimme kuulla, että valtaosa vaakunoista suunnitellaan nykyisin tavallisille suomalaisille suvuille, perheille, henkilöille tai yrityksille. Heraldiiikan vaatimusten mukaisesti laadittu vaakuna voidaan hakemuksesta rekisteröidä Heraldisen Seuran vaakunarekisteriin, mikä varmistaa vaakunan ainutkertaisuuden. Heraldisesta Seurasta saimme myös yhteystiedot pääkaupunkiseudulla asuvaan heraldikko Reijo Helläkoskeen, jolta voisimme tiedustella asiasta tarkemmin.

Heraldikko Helläkosken kanssa keskustelimme ensimmäistä yhteydenottoamme seuranneen puolen vuoden aikana tuntikausia sekä puhelimesta että kasvotusten. Huolellinen paneutuminen asiaan vaakunan alustavassa suunnitteluvaiheessa osoittautuikin kaikkein aikaa vievimmäksi, mutta ehkä myös mielenkiintoisimmaksi vaiheeksi vaakunan suunnittelussa. Satoja toinen toistaan komeampia vaakunoita läpikäytyämme opimme ymmärtämään, että meillä täytyy olla selkeä ja täsmällinen näkemys siitä, mitä symboliikkaa vaakunakilpeen haluamme. Saimme Reijo Helläkoskelta hyviä ideoita sommitelmiksi ja yksityiskohdiksi, mutta hän ei voinut puolestamme tietää, mitkä asiat meistä ovat vaakunaan ikuistamisen arvoisia.

Suunnittelu oli meille johdatusta heraldiikan alkeisiin. Opimme, että vaakuna voidaan jakaa kilpeen, kypärään, kypäränpeitteeseen ja lakipunokseen sekä vaalilauseeseen, joksi kutsutaan kilven alla olevaa tekstiä. Keskeisin osio on kilpi, jota voidaan käyttää eri

tarkoituksiin myös sellaisenaan. Kilven aiheita ja sommitelmaa ei saa muuttaa, mutta jonkin verran sitä voi tarvittaessa tyylitellä uudelleen. Kypärään ja kypäränpeitteeseen voi tehdä muutoksia vapaammin. Vaakunan käyttömahdollisuudet ovat periaatteessa rajattomat. Usein vaakunaa käytetään esimerkiksi kirjepaperissa ja -kuorissa, mutta estettä ei ole esimerkiksi vaakuna-aiheisen sinettisormuksen teettämiseen. Joku voi olla sitä mieltä, että ainoa oikea käyttötapa vaakunalle on kodin seinällä, ehkä kolmiulotteisena puuversiona.

Heraldiiikan teoria ei kuitenkaan juuri auttanut ideoidessamme Jaakon vaakunan aihepiiriä. Kävimme sekä yhdessä että kukin tahoillamme läpi sekä Leinosen suvun historiaa että Jaakon elämänkaarta ja arvo maailmaa. Vähitellen ajatukset ajautuivat mielestämme oikeille urille – vaakuna alkoi hahmottua. Halusimme vaakunaan uskonnollista symboliikkaa, olihan

uskonto aina ollut perheessämme vahvana tausta-vaikuttajana ja Jaakko oli tehnyt koko elämäntyönsä kirkon palveluksessa. Mukaan halusimme myös viestin Leinosen perheen kotiseudusta Tornionjokilaaksosta. Tehtyjen selvitysten mukaan sukuhaaramme on asunut Tervolassa ja sittemmin Kukkolankosken partaalla ainakin 1700-luvulta lähtien. Lisäksi halusimme taltioida vaakunaan jollakin tavalla Jaakon 28-vuotisen työn kirkkoherrana Mäntsälässä.

Näistä ajatuksista syntyi taitavan tekijän käsissä oheinen vaakuna. Vaakunan kilvessä on kaksi toisiaan kohti kääntynyttä siikaa, jotka symboloivat Tornionjokilaaksoa. Kahdessa kalassa voidaan tosin nähdä myös raamatullista symboliikkaa. Kalojen välissä on jalasristi, joka viittaa uskuntoon ja Jaakon hengelliseen uraan. Uskonnolliseen symboliikkaan voidaan lukea myös kypärän koristeena oleva hopeinen kyyhky, armon lintu. Vaalilause »Gloria In Excelsis Deo» liittyy vaakunan Mäntsälään: Lause on valettuna Mäntsälän kirkon papinkelloon. Vaakunan värit ovat samat kuin Tervolan kunnan vaakunassa.

Oheista vaakunaa edelsi noin 30 luonnosta kilvistä ja kypäränpeitteistä, jotka Reijo Helläkoski kärsivällisesti luonnosteli pohdintaamme helpottamaan. Lopulta halusimme mahdollisimman selkeän ja yksinkertaisen kilven, joka soveltuisi hyvin käytettäväksi sekä pienennettynä että mustavalkoisena. Karsimme symboliikkaa ja värivalikoimaa. Myös Reijo Helläkoski oli tyytyväinen ratkaisuumme, vaikka oli pyynnöstämme laatinut hyvinkin täyteen ahdettuja kilpiä ja yksityiskohtaisia kypäränpeitteitä. Jälkikäteen ajatellen yksikään luonnos ei ollut turha – jokainen toi meidät lähemmäksi lopputulosta.

Vaakunan valmistuttua luovutimme alkuperäisen kappaleen Jaakolle hänen jäädessään 1.4.1999 eläkkeelle. Juhlan jälkeen teimme Suomen Heraldiseen Seuraan hakemuksen vaakunan rekisteröimiseksi. Hakemuksessa oli selostettava vaakuna heraldisin termin ja perusteltava vaakunassa käytetyt aiheet. Lisäksi oli ilmoitettava, kenellä on hakijan lisäksi oikeus käyttää vaakunaa. Oheisen vaakunan käyttöoikeus on

Jaakon jälkeläisillä suoraan alenevassa polvessa.

Lahjan hinnasta ei yleensä ole tapana puhua. Vaakunan suunnittelun yhteydessä hinnan arviointi etukäteen on sitä paitsi vaikeaa, koska suunnittelun edellyttämää työmäärää on vaikea ennakoida. Suuntaa-antavasti voimme kuitenkin sanoa, että meidän kohdallamme lysti maksoi joitakin tuhansia markkoja. Toteutunutta vaakunaa ei kuitenkaan voi arvottaa rahassa. Parasta on, jos vaakuna säilyy suvussa ja tuo kiinnostuneen mieliin niitä asioita, joita siihen on haluttu ikuistaa.

JAAKKO LEINONEN LAPSET PERHEINEEN

Leinosen sukuseuran vuoden 2001 sukukokous Oulussa 4.–5.8.2001

Leinosen sukuseuran sukukokous ja sukujuhla järjestetään Oulussa 4.–5.8.2001. Tarkemmat tiedot ohjelmasta, kokouspaikasta ja majoitusmahdollisuuksista postitetaan jäsenille myöhemmin keväällä. Ohjelman esittäjiä tarvitaan! Ilmoittautumiset minulle.

Onnellista Uutta Vuotta 2001
ja tervetuloa Ouluun!

TATU LEINONEN

Matemaatikonkatu 6, 90570 Oulu
puh. 08-554 6665, fax 08-553 2026
tatu@me.oulu.fi

Omat vai Ohrana

Syksyisten kunnallisvaalien jälkipuheitten vielä velloessa ympärillämme ja Yhdysvaltain presidentin vaalien laskenta- ja äänilippusotkujen hälyn hiljalleen hälvetessä voimme hieman tutkia erään sukuumme kuuluneen poliitikon nimittäin sosiaalidemokraattisen puolueen kansanedustajan Olga Leinosen uran loppua. Mahdollista oli, että hänet pudotettiin eduskunnasta juonen avulla, jonka oli punonut hänen oman puolueensa jäsenet tai Etsivän keskuspoliisin keskeiset henkilöt.

Olga Maria Leinonen syntyi vuonna 1877 Paltamosa. Kansakoulun jälkeen Olga työskenteli maatöissä, karjakkona ja meijerikkönä kunnes 1900 luvun alussa matkusti siirtolaiseksi Yhdysvaltoihin. USA:sta palatuaan Leinonen hakeutui konekutojan kursseille ja todennäköisesti perusti Tampereelle oman kutomoyrityksen.

Jo Kainuussa asuessaan Olga osallistui innokkaasti politiikkaan toimien mm. sosiaalidemokraattisen puolueen luennoitsijana ja matkapuhujana. Kansalais-sotaan hän osallistui punaisten riveissä. Sodan jälkeen kokoontuneessa 109 jäsenisessä työkäeduskunnassa hän oli Oulun läänin eteläisen vallipiirin varaedustaja.

Varsinaiseksi kansanedustajaksi Olga Leinonen valittiin vuoden 1919 eduskuntavaaleissa Hämeen eteläisestä vaalipiiristä sosiaalidemokraattisen puolueen listoilta. Vuoden 1928 koitteessa Olga Leinosella oli jo varsin mahtava poliittinen ura takanaan. Hän oli ehtinyt istua jo monet valtiopäivät ja lisäksi osallistunut innolla mm. sosiaalidemokraattisen naisliikkeen toimintaan. Hän oli myös Helsingin kaupunginvaltuuston jäsen.

Syystalvella 1928 oli Porin Raastuvanoikeudessa esillä erään tohtori Parviaisen kuolinpesää koskeva perintöriita. Sen käsittelyn yhteydessä muuan todistajaksi haastettu neiti Johanna Suominen paljasti saaneensa kansanedustaja Olga Leinoselta kirjeen, jossa tämä oli yllyttänyt häntä vannomaan oikeudessa väärän valan. Merkillistä neiti Suomisen tunnustuksessa oli, että Olga Leinonen ei hyötynyt väärästä valasta mitään ja muutenkaan se ei vaikuttanut käsiteltävässä asiassa

puoleen tai toiseen.

Olga Leinonen haastettiin joka tapauksessa Helsingin Raastuvanoikeuteen syytettynä yllytyksestä väärään valaan. Oikeudessa Olga Leinonen kiisti jyrkästi edes tuntevansa neiti Suomista. Hän vannoi valalla, ettei Suomisen saama kirje ollut hänen kirjoittamansa. Syyttömyytensä todistaakseen Leinonen vaati, että kirje on lähetettävä puolueettomien käsialatutkijoiden tutkittavaksi. Kirje sekä Olgan käsialanäyte lähetettiin Saksan ja Ranskan rikospoliisien grafologeille ja myös suomalaiselta asiantuntijalta pyydettiin lausunto. Kaikki kolme asiantuntijaa olivat sitä mieltä, että kirje ja käsialanäyte olivat saman henkilön kirjoittamia. Lausuntojen perusteella Leinonen sai tuomion rikokseen yllyttämisestä ja väärän valan vannomisesta. Samalla hän menetti määräajaksi kansalaisluottamuksen. Koska kansanedustajana voi toimia vain kansalaisluottamusta nauttiva henkilö, totesi eduskunta 26.3.1929 Leinosen edustajatoimen lakanneeksi.

Puolue suhtautui kansanedustajansa kohteluun oudon välinpitämättömästi. Eduskuntaryhmä ainoastaan nimesi edustaja Vihurin työvaliokunnan jäseneksi Leinosen tilalle. Pöytäkirjojen mukaan vaikuttaa siltä, että puoluevaliokunta ei käsitellyt Leinosen tapausta lainkaan. Sosiaalidemokraateista vasemmalla olevassa työväenliikkeessä oli vallalla käsitys, että Olga Leinonen pudotettiin salajuonella. »Tannerilaiset ryhtyivät sellaiseen likaiseen juonitteluun, että hän joutui sivuun eduskuntatyöstä» kirjoitti Vapaa Sana vuonna 1950 Olga Leinosen kuoleman jälkeen.

Olikin mahdollista, että puolueen oikeisto halusi päästä eroon hankalasta edustajastaan ja suunnitteli ansan. Leinonen lukeutui puolueen vasemmistosiipeen ja oli monissa asioissa yhteistyössä sosialistisen työväenpuolueen kanssa. Eduskuntaryhmän puheenjohtajan K.H. Wiikin lähettämä Olga Leinosta puolustava lehtikirjoituskin jätettiin julkaisematta puolueen pää-äänenkannattajassa Suomen Sosiaalidemokraattissa.

Saattoi olla myös niin, että Leinosta pidettiin todella syyllisenä ja asia haluttiin sivuuttaa mahdollisimman

vähin äänin.

Aikalaisten keskuudessa oli myös epäilyjä, että Olga Leinonen joutui Etsivän keskuspoliisin juonen uhriksi. Vuonna 1929 elettiin suomalaisen fasismin nousun kautta. EK:n miehet syyllistyivät lapualaisten kumppaneina pahempiinkin tekoihin kuin kirjeen väärentämiseen. Etsivä keskuspoliisi seurasi Olga Leinosta aina vuodesta 1919 saakka. Vuonna 1923 hänet jopa pidätettiin epäiltynä vakoilusta Neuvosto-Venäjän hyväksi ns. Drockilan jutussa.

Leinonen kuitenkin vapautettiin todistusten puuttuessa ja oli mahdollista, että tapauksesta turhautunut EK »rankaisi» Leinosta pudottamalla hänet eduskunnasta oikeudenkäynti -operaation avulla.

Leinonen ei enää koskaan päässyt kansanedustajaksi. Sodan jälkeen hän siirtyi SKDL:n jäseneksi ja esiintyi puhujana ainakin eräissä sodanvastaisissa tilaisuuksissa. Hän joutui työtapaturman uhriksi ja halvaantui osittain. Olga Leinonen kuoli vuonna 1950 sydänkohtaukseen.

Esa Alanderin alkuperäisen tekstiä on lyhentänyt ja muokannut lehden toimitus. Artikkelin on julkaistu kokonaisuudessaan 29.12.1993 Kansan Uutisissa ja se perustuu Kansan Arkiston ja Työväen Arkiston tietoihin. Leinosten sukulehdenle materiaalin toimitti Kalevi Sorsa.

Mitäpä tässä aamutuimaan!
Vesikin kylmä, en mene uimaan.
Katsellen valoon, uuden päivän.
Sinnehän eiliseen, muistoni jäihän?

Matkalla monenkirjavaan aikaan.
Mitäpä tuosta menossa sainkaan.
Uutena tummuvan tuulihatun,
alkavan sadun.

Puistossa kuihtuva lehdetön puu
hämyssä huhuaa, kultaansa muu
sammuvaan iltaan havahtuu.

Lyhytpä syksyisen päivän valo
hiljainen sammunut korpien salo
syksyssä torkkuu päivässä, yössä.

Tahallaan taitaa taukoja pitää
talvella nukkuvaa unessa itää
talvi ei tavoitta koskaan makaa.

Huominen päivä, katsoo jo takaa
takassa tuli, liekein liehtoo
lämpöä tuvalle, kylmällä takaa.

Mitäpä noista, muistoista
muutaman elämän ajan
taittuvan talven ja kevään.

ILKKA LEINONEN
10.8.2000

KIRJOITA · KERRO · ILMOITA

Leinosen sukuseura kerää tietoja julkaisuista, joissa mainitaan Leinosten sukuun kuuluva henkilö. Henkilöt voivat olla todellisia tai fiktiivisiä, kuviteltuja. Kaikki kirjoitukset, kuvat ja tiedot Leinosten suvun historiasta ja nykyisyydestä ovat tervetulleita myös julkaitaviksi lehdessämme. Tekstit voi toimittaa paperilla tai tekstitiedostoina, kuvat paperikuvina (ei valokopioita), dioina tai valmiina kuvatiedostoina. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään kuukautta ennen lehden ilmestymisajankohtaa.

Myymme lehdestä myös ilmoitustilaa seuraavasti:

· leveys 1 palsta, korkeus 50 mm	250 mk
· leveys 2 palsta, korkeus 50 mm	500 mk
· leveys 2 palsta, korkeus 100 mm	700 mk
· leveys 2 palsta, korkeus 200 mm	1.300 mk

LEINOSTEN SUKULEHDEN TOIMITUS
(yhteystiedot takakannessa)

ps. kiitos Ilkka Leinoselle oheisesta kirjeestä ja runoitusta, joista yksi on luettavissa edellisellä sivulla.

Hei vaan!

Minulle vävy hommasi entisen tietokoneensa. Koitan nyt vähän sillä opetella, jotakin aikani kuluksi. Kirjoittelen kaikenlaista. Lähetän nyt muutaman riimitykseni. Voisit näistä laittaa Leinosten sukuseuran lehteen ehkä sisältöä lisäämään ja ajatuksilla meistä.

Minulla on kaksi käsikirjoitusta kustantajalla. En tiedä vielä julkaistaanko niitä. Pyrkimyksenäni on, että ikäluokani kertoo menneistä ajoista. Kunniaakin se kannustaisi, jota vaillahan meistä Leinosista muutamat ovat. Kirjojen kirjoituksistahan ei enää juuri monikaan hyödy. Minä kun olen Valtion virasta eläkkeellä, niin sillä pitää tulla toimeen.

Uusia ajatuksia olisi romaaniin, kunhan tulisi kirjoiteltua niistä. Aikaa kutakin. Tulevaisuutta ei kannata veikkailta tosimeilessä. Riittää päivä kerrallaan – kohta aikaisen ikäiselle poikaselle. Ei kun kaikenlaista mukavaa!
Terveisin ILKKA LEINONEN, KAJAANI

ONNITTELUT MERKKIPÄIVÄN JOHDOSTA!

50	Leinonen Reijo Herman	Raahe	19.01.51
	Leinonen Matti Henriikki	Raisio	26.01.51
	Aromaa Vuokko Helena	Turku	31.03.51
	Leinonen Heikki Tapio	Espoo	02.05.51
	Leinonen Ritva Kaarina	Iisalmi	31.05.51
	Leinonen Marjo-Sinikka	Vantaa	08.06.51
60	Leinonen Matti Juhani	Kontiomäki	11.01.41
	Huttunen Riitta	Leppäkaarre	05.03.41
	Kiiha Arja	Kemi	30.03.41
	Häikiö Jukka Yrjö Paavali	Kuopio	01.04.41
	Leinonen Sakari	Oulu	19.04.41
65	Leinonen Jaakko Juhani	Mäntsälä	18.03.36
	Leinonen Aira Orvokki	Turku	24.04.36
	Leppänen Aune	Vantaa	04.06.36
70	Räsänen Kaisa	Sulkava	18.01.31
	Seilonen Juhani	Oulu	31.05.31
	Leinonen Juhani	Oulu	01.06.31
75	Leinonen Kalle	Kiiminki	05.12.26
	Leinonen Eero	Oulu	28.01.26
	Paavola-Virtanen Milka	Helsinki	21.04.26
	Sarkkinen Aune	Espoo	26.04.26
	Martikainen Kyllikki	Hammaslahti	08.05.26
	Leinonen Helvi	Paltamo	14.06.26
80	Juvani Anna	Muhos	16.01.21
	Leinonen Ilkka	Helsinki	17.01.21
	Leinonen Leo	Jäppilä	22.01.21
	Lukkala Hertta	Hyvinkää	28.01.21
	Rouhiainen Rauni	Riihimäki	14.03.21
	Leinonen Saara	Kajaani	18.03.21
	Leinonen Veikko Aamos	Lahti	14.04.21
	Norhomaa Annikki	Helsinki	14.05.21
	Leinonen Esko	Rovaniemi	07.06.21
85	Kujala Kerttu	Oulu	24.04.16
90	Kujala Väinö	Oulu	17.02.11

Merkkipäiväluettelo on koottu Leinosen sukuseuran jäsenlistasta ja julkaistaan lehdessä puolivuositain.

LEINOSEN SUKUSEURAN YHTEYSTIEDOT

Tapio Leinonen Kestilä Pekka Honka Oulu Jorma Leinonen Paltamo Eija Leinonen Vaasa Tapio Leinonen Kurenpolvi Marja-Liisa Kontkanen Martti Häikiö Helsinki Matti Leinonen Vantaa Antero Leinonen Kello Seppo Räisänen Espoo

Hallitus

esimies/puheenjohtaja:

Tatu Leinonen, Matemaatikonkatu 6, 90570 Oulu
puh. 08-554 6665, fax 08-553 2026
tatu@me.oulu.fi

varapuheenjohtaja/varaesimies:

Tapio Leinonen, Keskustie 4, 92700 Kestilä
puh. 08-812 2110, 0400-155425, fax 08-812 2322
tapio.leinonen@evl.fi

jäsenet:

Pekka Honka, Lattapojantie 8, 90650 Oulu
puh. 08-530 3424, 040-563 2606
pekka.honka@pp.inet.fi

Jorma Leinonen, Kiehimäntie 7, 88300 Paltamo
puh. 08-871 315 · jorma.leinonen@koulu.paltamo.fi

Eija Leinonen, Wolffintie 36 F12, 65200 Vaasa,
puh. 06-317 8093, 050-590 2159, fax 06-317 8095
eija.leinonen@reaktori.net

Juhani Leinonen, Hauenkalliontie 6 A, 02170 Espoo
puh. 09-452 4272

Tapio Leinonen, Haajaistentie 650, 74590 Kurenpolvi
puh. 017-740 125, 0400-574 241, fax 017-816 464
leinonen@service.psp.fi

Marja-Liisa Kontkanen, Kymenmaankatu 4,
04400 Järvenpää, puh. 09-291 9335, 050-563 8841

Tauno Leinonen, Vainiontie 26, 91500 Muhos
puh. 08-533 2362

Martti Häikiö, Tehtaankatu 21 B 40, 00150 Helsinki
puh. 09-170 095, 050-505 7140, fax 09-17 7791,
martti.haikio@kolumbus.fi

Matti Leinonen, Oritie 3 C 29, 01200 Vantaa
puh/fax 09-876 6098, 0400-811 981,
matti.leinonen@pp.inet.fi

Toimihenkilöitä

sihteeri:

Marja-Liisa Kontkanen, Kymenmaankatu 4,
04430 Järvenpää, puh. 09-2919335, 050-563 8841

taloudenhoitaja:

Antero Leinonen, Topinperäntie 51, 90820 Kello
puh. 08-540 2735, 040-585 4503, työ 08-310 7131
antero.leinonen@merita.fi

arkistonhoitaja:

Tapio Leinonen, Keskustie 4, 92700 Kestilä
puh. 08-812 2110, 0400-155425, fax 08-812 2322,
tapio.leinonen@evl.fi

tilintarkastajat:

Paavo Blomqvist, Paltaniemi ja Hannu Leinonen, Oulu

varatilintarkastajat:

Veikko Leinonen, Ristijärvi ja Yrjö Leinonen, Oulu

Sukulehden toimitus

päätoimittaja:

Seppo Räisänen, Kaivoskuja 10, 02730 Espoo
puh. 09-8546 487, fax 09-852 1470
tilitstor-goy@co.inet.fi

toimittaja: Juhani Leinonen, Hauenkalliontie 6 A,
02170 Espoo, puh. 09-4524 272, 04-2223 37696

lehden taitto:

Eija Leinonen, Wolffintie 36 F, 65200 Vaasa,
puh. 06-317 8093, 050-590 2159, fax 06-317 8095
eija.leinonen@reaktori.net

avustajat: kaikki Leinosen suvun jäsenet

Sukuseuran pankkiyhteys

Merita, Haukipudas tili nro 232118-2343

LEINOSSEN SUKUSEURA RY